

Van: Christl van Gerven
Telefoon: 14 010

Ons kenmerk: M2304-1481 - 23bo005334
Bijlage(n): 1

Onderwerp: Instellen Rijnmonds Arbeidsmarkt
Perspectief fonds (RAP)

Datum: B&W 6 juni 2023

Aan de gemeenteraad

ontvangen 20-06-2023

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor te besluiten tot het instellen van het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectief fonds (RAP) met bijgevoegd ontwerpbesluit.

Waarom dit voorstel?/Waarom nu voorgelegd?

In het coalitieakkoord staat: "Er zijn nog steeds (kwetsbare) Rotterdammers zonder een (toekomstbestendige) baan. Dit maakt het noodzakelijk om extra te investeren in de ontwikkeling van kennis en vaardigheden van mensen. We gaan daarom een Rotterdams Arbeidsmarkt Perspectieffonds (RAP010) oprichten samen met partners uit het onderwijs en bedrijfsleven. De focus ligt daarbij op sectoren waar grote (personele) tekorten zijn, zoals de zorg, de haven, het onderwijs, OV, veiligheid en techniek. Hiermee helpen we meer Rotterdammers aan werk én komt er meer en goed personeel beschikbaar voor bedrijven zodat we economisch kunnen groeien als stad". Met deze brief geven wij uitwerking aan het fonds.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Coalitieakkoord Rotterdam "Een Stad" – 2022-2026
Strategiebrief Participatie (22bb008320)

Toelichting:

Er is sprake van forse personeelstekorten in de arbeidsmarktregio Rotterdam-Rijnmond. Deze tekorten worden mede veroorzaakt door demografische ontwikkelingen (zoals vergrijzing en ontgroening) en zijn naar verwachting structureel van aard. Daarnaast leiden de drie grote economische transitie (energie, circulair en digitaal) tot een nieuwe personeelsvraag en verschuivingen in de werkgelegenheid (krimp-groei). Hierdoor zullen mensen ook van werk naar werk moeten overstappen en is om-, her- en bijscholing nodig. Het tekort aan menskracht remt de economische groei. Maar belangrijker nog, het bedreigt de continuïteit van voor de samenleving onmisbare dienstverlening en bemoeilijkt en vertraagt de realisatie van maatschappelijk cruciale opgaven die onderdeel zijn van het coalitieakkoord Een Stad. Dit speelt (onder meer) op het gebied van zorg, onderwijs, kinderopvang, openbaar vervoer, bouw en techniek, veiligheid, haven en logistiek, digitalisering en de energietransitie.

Steeds vaker krijgen mensen in hun dagelijkse leven last van het tekort aan leraren, politieagenten, bouwvakkers of verzorgenden. En zonder technische vakmensen komen er geen woningen, ligt de haven stil en worden energie- en klimaatmaatregelen niet gerealiseerd. Om hier iets aan te doen, willen we mensen zo veel mogelijk activeren om zich richting het waardevolle werk in deze maatschappelijk cruciale sectoren te ontwikkelen. Dit soort werk is een duurzame en toekomstbestendige keuze dat - ook voor langere termijn - perspectief biedt op werkzekerheid. Daarnaast stimuleren we werkenden via van-werk-naar-werk bemiddeling tot een overstap naar de maatschappelijk cruciale sectoren. Ook worden jongeren/schoolverlaters aangemoedigd te kiezen voor werk in deze sectoren.

Doel en scope

Het doel van het RAP is bijdragen aan de reductie van de forse personeelstekorten in de arbeidsmarktregio Rotterdam-Rijnmond, door middel van investeringen in projecten die zorgen voor meer instroom in en behoud van kundig personeel in beroepen die van belang zijn voor de belangrijkste maatschappelijk opgaven in onze regio, of die van grote economische impact zijn. Concreet betreft dit de volgende sleutelsectoren: het openbaar vervoer; de zorg; de kinderopvang; het onderwijs; de bouw en techniek; de veiligheidsketen; de haven en logistiek. Ook werk dat nodig is voor de realisatie en versnelling van de drie grote transitie waar de samenleving momenteel mee te maken heeft vallen onder de scope van het RAP, namelijk de digitalisering, de energietransitie; en de transitie naar een circulaire economie. Deelnemende projecten kunnen zich richten op alle doelgroepen en op alle opleidingsniveaus:

- Werkzoekenden (incl. niet werkenden niet-uitkeringsgerechtigden);
- Werkenden (incl. zzp-ers) die van werkveld willen wisselen en/of doorstromen naar beter/duurzamer werk.
- Jongeren/schoolverlaters die gaan instromen op de arbeidsmarkt.

We ondersteunen projecten door middel van cofinanciering, tot een maximum van 50%. Initiatieven die aanspraak willen maken op het RAP, moeten met concrete onderbouwing kunnen aantonen dat het project zal leiden tot het aan het werk gaan en/of blijven van personeel in de desbetreffende sector of transitie. De precieze invulling zal per project verschillen, afhankelijk van de behoefte van een bepaalde sector en het beschikbare arbeidspotentieel. Wel willen we waar mogelijk het verschil maken voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie en willen we bijdragen aan het inclusiever maken van de regionale arbeidsmarkt.

Door mede te investeren in projecten die concreet bijdragen aan het verminderen van de personeelstekorten in de bovengenoemde sectoren, pakken we via RAP een actieve rol op de regionale arbeidsmarkt en zoeken we het commitment van stakeholders, zoals ondernemers en werkgevers, brancheverenigingen, O&O fondsen en onderwijspartijen, die samen met ons willen investeren in het benodigde menselijk kapitaal. Het fonds stimuleert de vorming van coalities tussen deze stakeholders die samen beschikken over de kennis, ervaring en de middelen om het verschil te maken.

Voor draagvlak voor het RAP zijn in april diverse online consultatiebijeenkomsten georganiseerd voor potentiële aanvragers en andere stakeholders. Ook is er een aparte bijeenkomst voor ambtenaren uit de betrokken regiogemeenten georganiseerd. Uit alle bijeenkomsten bleek veel animo voor het fonds. De opbrengst van de consultatiebijeenkomsten is verwerkt in de uiteindelijke uitwerking van het RAP,

Beoogde (deel)resultaten

Het RAP draagt bij aan onze ambitie om minimaal 6.000 personen (uit de regio) ontwikkelkansen te geven en daarmee duurzaam werk te vinden of te behouden. De projecten moeten leiden tot duurzame plaatsingen op betaald werk (arbeidscontract minimaal 12 maanden), een scholingstraject of leerwerktraject met als uitkomst een duurzame en betaalde baan. Bij elk project wordt het beoogde effect op de regionale arbeidsmarkt (personeelstekorten), de economie en het maatschappelijke rendement in kaart gebracht. Gewenste effecten van door RAP medegefinancierde projecten zijn:

- Het vergroten van het arbeidsaanbod. Via de projecten gaan meer mensen aan het werk in de maatschappelijk cruciale sectoren en/of wordt uitstroom beperkt. Het beperken van uitstroom kan o.a. bewerkstelligd worden door het realiseren van passende ontwikkeltrajecten binnen het werkveld. Ook projecten waarbij mensen overstappen van werk naar werk in of naar één van de genoemde sleutelsectoren, komen in aanmerking voor het RAP.
- Het verbeteren van de duurzame match tussen vraag en aanbod. De projecten leiden tot de ontwikkeling en uitvoering van gerichte loopbaanpaden, waarin benodigde skills en (beroeps)kwalificaties worden aangeleerd, in combinaties van (praktijk)leren en werken met instroomgaranties bij betrokken werkgevers. Tegelijk wordt gestimuleerd dat betrokken werkgevers en ondernemers hun instroomeisen en de werkzaamheden waar mogelijk aanpassen of werkzaamheden anders organiseren, zodat het voor mensen makkelijker wordt om in te stromen, over te stappen of duurzaam inzetbaar te blijven.

Proces RAP (op hoofdlijnen)

Na openstelling van het fonds kunnen werkgevers, ondernemers en andere organisaties een aanvraag indienen. Na aanmelding volgt er eerst een korte toets op de volledigheid en ontvankelijkheid van de aanvraag door de fondsorganisatie. Daarna worden alle hiervoor in aanmerking komende aanvragen doorgezet naar de adviescommissie RAP (zie A). Deze bespreekt alle voorstellen en waardeert ze aan de hand van de fondscriteria (zie B) en de verwachte bijdrage aan de fondsdoelstellingen. Op basis hiervan volgt een advies: positief; negatief of een positief advies onder voorwaarden. In dat laatste geval wordt het voorstel aangehouden en gaat de fondsmanager RAP in gesprek met de aanvrager met het verzoek tot nadere informatie, of om het voorstel aan te laten passen, zodat daarna wel tot een positief advies kan worden overgegaan. Het advies is zwaarwegend maar niet bindend. De fondsmanager neemt vervolgens het besluit namens het college van B&W van de gemeente Rotterdam, die hier in haar rol als centrumgemeente door het Regionaal Werkbedrijf Rijnmond toe bevoegd is. Het Regionaal Werkbedrijf Rijnmond (het bestuurlijke overleg, zie ook Governance) wordt hierover periodiek geïnformeerd. De fondsmanager deelt dit besluit mee aan de aanvrager en gaat verder in overleg om tot uitwerking te komen, dit is maatwerk. De fondsmanager RAP is in dienst van de gemeente Rotterdam en werkt onder aansturing van de directie Werk & Inkomen.

Ad A. Adviescommissie RAP

De adviescommissie RAP zal bestaan uit vier tot zes vertegenwoordigers van respectievelijk werkgevers en ondernemers, onderwijsinstellingen en onderzoek. De leden hebben kennis van arbeidsmarkt en werkgelegenheid (in brede zin, ook economie en onderwijs) alsmede van één of meerdere van de maatschappelijk cruciale sectoren en de drie grote economische transities. De leden zijn onafhankelijk, zij hebben geen direct persoonlijk of organisatorisch belang bij de ingediende voorstellen. Het advies van de commissie is zwaarwegend maar niet bindend.

De adviescommissie RAP wordt ingesteld door wethouder Werk, Inkomen, Nationaal Programma Rotterdam Zuid en EU-arbeidsmigranten.

Ad B. Fondscriteria

Er zijn drie typen criteria waarlangs projecten en programma's worden beoordeeld op kansrijkheid voor cofinanciering, te weten:

- *Knock-out criteria*: Deze criteria leiden tot een conclusie of een aanvraag wel of niet in behandeling moet worden genomen. Deze criteria zijn: publiek belang, activiteiten vinden plaats in de regio Rotterdam Rijnmond, beschrijving van partners en samenwerkingsrelaties, verwachte looptijd en onderbouw cofinanciering (dekking).
- *Maatschappelijke impact criteria*: Deze criteria leiden tot inzicht in de maatschappelijke impact van de aanvraag. Daarbij moet altijd concreet gemaakt worden hoeveel arbeidsplaatsen met het project behouden of gegenereerd worden. Deze criteria zijn: bijdrage aan sleutelsector(en), bijdrage aan transitie(s), bijdrage aan doelgroep(en), gebiedsgerichte aanpak; en verwacht resultaat.
- *Financieel technische criteria*: Deze criteria leiden tot inzicht ten behoeve van een financieel-technische afweging. Deze criteria zijn: minimale en maximale omvang per project, hefboomeffect, termijn van impact, portfoliomanagement; en kwaliteit van het voorstel.

Monitoring en rapportage

Voor rapportage over de prestaties van het fonds wordt zoveel mogelijk aangesloten op onze planning en control-cyclus. De fondsmanager RAP rapporteert en legt verantwoording af aan de regionale ambtelijke en bestuurlijke overleggen arbeidsmarkt gedurende de looptijd van het fonds. Directeur Werk en de wethouder Werk, Inkomen en NPRZ zijn hierin de eerste aanspreekpunten, gezien de rol van onze gemeente als centrumgemeente en kassiersfunctie. Met de tertaalmonitor W&I wordt uw raad geïnformeerd over de voortgang en resultaten van RAP.

Governance RAP

In de wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI) is onder meer vastgelegd dat gemeenten en het UWV in de arbeidsmarktregio's samenwerken met betrekking tot de dienstverlening aan werkgevers en het verrichten van taken met betrekking tot de regionale arbeidsmarkt. In de arbeidsmarktregio Rijnmond is dit vastgelegd in Samenwerkingsovereenkomst Regionaal Werkbedrijf Rijnmond. In die samenwerkingsovereenkomst is vervolgens de gemeente Rotterdam aangewezen door partijen om te fungeren als regievoerder binnen het Regionaal Werkbedrijf en treedt daarmee op als centrumgemeente. Dit houdt in dat de gemeente Rotterdam fungeert als initiator van de regionale samenwerking en de organisatie en inrichting van de regionale samenwerking faciliteert. Tevens is de gemeente Rotterdam belast met het beheer van de financiële middelen die ter beschikking worden gesteld ten gunste van de regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio, tenzij wet- of regelgeving dit voor bepaalde middelen elders neerlegt.

Het bestuur van het Regionaal Werkbedrijf Rijnmond wordt gevormd door vertegenwoordigers van (een samenwerkingsverband van) gemeenten en UWV en bestaat uit: wethouder Werk en Inkomen gemeente Rotterdam (centrumgemeente en voorzitter), wethouder cluster BAR-gemeenten, wethouder cluster MVS-gemeenten, wethouder cluster IJsselgemeenten, wethouder cluster Voorne Putten-Goeree Overflakke, wethouder gemeente Hoeksche Waard; en rayonmanager Rijnmond UWV. Het Regionaal Werkbedrijf Rijnmond heeft middelen ter beschikking gesteld voor RAP en is akkoord met de rol van Rotterdam om het financieel-technisch beheer van het RAP te ontwikkelen en uit te voeren.

De arbeidsmarktregio is zowel bestuurlijk als ambtelijk betrokken via respectievelijk het Regionaal Werkbedrijf Rijnmond en het regionaal ambtelijk overleg. Rotterdam is als centrumgemeente bestuurlijk opdrachtgever voor het fondsmanagement.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Er is sprake van een gefaseerde voeding van het fonds, waarbij het jaar 2023 wordt gezien als opstartjaar. Het fonds heeft in 2023 een omvang van € 2 miljoen als startkapitaal voor het doen van investeringen. Deze middelen zijn eenmalig beschikbaar gesteld vanuit de arbeidsmarktregio Rijnmond (vanuit de bestemmingsreserve die gevormd is met middelen uit het steun- en herstellepakket van de Rijksoverheid), onder de voorwaarde dat de projecten waarop cofinanciering wordt toegepast, ten goede komen van de gehele arbeidsmarktregio. Tijdens de Voorjaarsretraite 2023 hebben wij besloten om voor de jaren 2024 tot en met 2026 een bedrag ad € 2,3 mln. per jaar beschikbaar te stellen voor het RAP. Daarnaast wordt gezocht naar aanvullende publieke en private middelen om het fonds mee te vullen. Het fonds beschikt daarbij over een budget van € 500.000 per jaar gedurende 4 jaar (2022 – 2025) vanuit het coalitieakkoord voor dekking van de programmakosten. Uit dit budget wordt onder meer de extra personele inzet alsook de communicatie inzet bekostigd.

Het RAP wordt vormgegeven als een intern-gemeentelijk fonds via een interne bestemmingsreserve. De belangrijkste redenen om voor dit type instrument te kiezen (in plaats van het oprichten van een extern fonds in een aparte juridische identiteit), zijn de mogelijkheid om als (centrum)gemeente regie en coördinatie te kunnen voeren, het kunnen benutten van de bestaande ambtelijke organisatie (o.a. voor het financieel technisch beheer); en de mogelijkheid om het fonds relatief snel tot uitvoering te kunnen brengen. Om de verantwoording richting de arbeidsmarktregio transparant en praktisch te houden, wordt ingezet op een vergelijkbare werkwijze als met de inzet van andere regionale arbeidsmarktmiddelen (i.c. de kassiersfunctie). Wanneer het doel van de bestemmingsreserve vervalt, c.q. het fonds wordt opgeheven, dan zal het resterende bedrag op het moment van opheffing naar rato terugbetaald aan de inbrengers van het geld. Eventueel door de gemeente Rotterdam ingebrachte middelen zullen in dat geval opgaan in de algemene reserves.

Het fonds start formeel op het moment dat uw Raad hierover een besluit heeft genomen. Het streven is september/oktober 2023 te starten. De investeringsperiode van het fonds zal voorlopig eindigen op 31 december 2026. Daarna volgt een afrondingsfase van de gefinancierde projecten. Deze aanvullende tijd wordt gebruikt voor inhoudelijke en financiële verantwoording, en beslaat de eerste helft van 2027. Jaarlijks vindt een evaluatie van het fonds plaats. Op basis van de mate van succes kan de looptijd van het fonds verlengd worden voor bepaalde of onbepaalde periode.

Vooruitlopend op de start van het fonds, is reeds de mogelijkheid ontstaan van het combineren van financiële middelen uit het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectieffonds (RAP) en het Just Transition Fund (JTF) voor inzet op scholingsvouchers. Het JTF is in 2023 formeel van start gegaan in de regio Groot-Rijnmond. Het JTF is gericht op het versneld verduurzamen van de zwaarst geïndustrialiseerde gebieden van Europa. De regio Groot-Rijnmond is één van de JTF-transitieregio's in Nederland. De transitie van het JTF richt zich op drie sporen, waaronder een wendbare en weerbare beroepsbevolking, gericht op het om- en bijscholen van de mensen in de JTF-regio's. Voor dit spoor is door de stuurgroep van het JTF voorgesteld een scholings-voucherregeling te starten om mensen op te leiden voor werk in de haven en de energietransitie. De scholingsvoucher wordt ingezet voor twee type activiteiten.

De eerste activiteit is voor het volgen van onderwijs en scholing. De tweede activiteit is het volgen van een voorschakeltraject, een stagetraject om te ontdekken of werken in de haven en de energietransitie past bij iemand. Gekoppeld aan een voucher is een baangarantie.

Er zit veel synergie tussen de doelstellingen van RAP en die van JTF en de geografische focus van beiden, waardoor de keuze om beide financiële instrumenten middels een scholingsvoucher te combineren een logische is. Door de combinatie van JTF en RAP worden Europese middelen gekoppeld aan regionale arbeidsmarktmiddelen waardoor beide regelingen elkaar co-financieren. Inzet is om voor 2023 eenmalig € 500.000 uit het RAP te koppelen aan de JTF-middelen en als één regeling in de markt te zetten. Dat zorgt voor administratieve lastenverlichting voor de aanvragers. Zij hebben immers te maken met één portaal, aanvraagformulier en aanvraagtraject. Tegelijkertijd is dit ook voor de gemeente een lastenverlichting omdat de regeling wordt uitgevoerd door één partij, programmamanagement Kansen voor West. Kansen voor West zal aan het RAP projectteam rapporteren over de voortgang middels de verplichte halfjaarlijkse voortgangsrapportages.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):
Ontwerpbesluit

Ontwerpsbesluit

De Raad van de gemeente Rotterdam,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 juni 2023.

gelet op de forse personeelstekorten in de arbeidsmarktregio Rotterdam-Rijnmond die de continuïteit van voor de samenleving onmisbare dienstverlening bedreigt en de realisatie van maatschappelijk cruciale opgaven bemoeilijkt en vertraagt;

overwegende dat de cofinanciering van projecten leidt tot duurzame plaatsingen op betaald werk (arbeidscontract van minimaal 12 maanden), een scholingstraject of leerwerktraject met als uitkomst een duurzame en betaalde baan; en het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectief fonds RAP daarmee bijdraagt aan de ambitie van de gemeente Rotterdam om minimaal 6.000 personen uit de regio ontwikkelkansen te geven en daarmee duurzaam werk te vinden of te behouden;

besluit:

1. Tot het instellen van het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectief fonds (RAP) waarmee wordt bijgedragen aan de reductie van de personeelstekorten in de arbeidsmarktregio Rotterdam-Rijnmond, door middel van cofinanciering van projecten die zorgen voor meer instroom in en behoud van kundig personeel in beroepen die van belang zijn voor de belangrijkste maatschappelijk opgaven in onze regio, of die van grote economische impact zijn.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier,

De voorzitter,